

***Biologie dítěte a základy
zdravovědy 1 a 2***

Přednáška 4

Zdroje:

- Machová, J. *Biologie člověka pro učitele*. Praha: Karolinum, 2002
- Somatologie pro SZŠ + pediatrie
- Trojan, S., Schreiber, M. Atlas biologie člověka. Praha: Scientia, 2002. ISBN 80-7183-257-X
- Manuál v lékařské praxi (I/od str.48 – kojení)
- www.kojeni.cz
- <http://www.szu.cz/publikace/data/rust-kojenych-deti?highlightWords=r%C5%AFstov%C3%A9+grafy>
- Video:
  - <http://www.ceskatelevize.cz/porady/10315080042-tep-24/212411058130009/video/> (vývoj dítěte – 7.min)
  - <http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/10315080042-tep-24/211411058130008/titulky/> (od 15.min.)
  - <http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani-jako-driv/202327274210023-diagnoza/> (celiakie)

Kojenec

Kojení:

- výlučné do 6.měsíce, pokračovat do 2 let
- **1) mlezivo (kolostrum)** – 1.týden, malý objem, vysoká hustota (ledviny), 1. imunizace, látky a antibakt. a antivir.účinkem
- **2) přechodné** – 2.týden
- **3) zralé** – od 3.týdne
- ideální poměr C:T:B, minerál.l. (Ca, Fe..), vitamínů, imunoglobuliny; rce na potřeby dítěte
- obsah minerál.l. – lepší vstřebávání než z umělé výživy

Výhody:

- výživa dítěte
- zdraví dítěte
- zdraví matky
- psychologické, sociální, ekonomické, ekologické

Prevence: infekcí (průjmy, respirační, středouší), alergií, obezity, diabetes, kardiovaskulárních chorob, syndrom náhlého úmrtí kojenců

- obsah mastných kyselin – podpora **myelinizace (neuron)**

Zdraví matky: zavinutí dělohy, návrat k přeporodní váze, sníž.rakoviny vaječníků, prsu, fraktury kyčle

- **NENÍ nutné dodávat tekutiny (vše v mat.ml.)**

BABY-FRIENDLY HOSPITAL (dodržují zásady dobrého startu kojení): do 1/2h, kojení dle potřeby, nepoužívat dudlíky a láhve, technika kojení, řeší problémy (nemoc matky, VVV-rozštěpy..), dokrmy lžičkou... (viz.Manuál)

- Dobře kojené dítě: 6-8 pomoč.plen/den, 3-6 stolic

Kontraindikace: galaktosemie, TBC, HIV, opar, návykové látky, léky (onkol., psycho)

- !!nesnižovat hmotnost při kojení – diety!!! – uvolňování látek z podkož.tuku

Příkrmy: od 6.měsíce – ledviny, střeva

nemléčné: zelenina →zelenina/maso →ovoce →ovoce/mléko
→obilnina/mléko

!!!ne ve stravě kojence: sůl, koření, umělá sladidla, sladké, nízkotučné, kravské mléko (až o 1.roku), lepek

Osifikace:

- chrupavka → chondrogenní, osteoklasty
- vazivo – desmogenní (fontanely)

Lebka novorozence

Kyčelní kloub: screening (novorozenec, 6.týden, 3-4.měsíc),
ultrazvuk

<http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/10315080042-tep-24/211411058130008/titulky/>

Zakřivení páteře: 3.měsíc – zvedání hlavičky (krk -lordóza),
6.měsíc – sedání (hrudník – kyfóza), 12.měsíc – stoupání
(bedra – lordóza)

obr. Trojan, Schreiber (tab.5)

Zuby: dentice (5.-9.měsíc), základy 2.měsíc prenat., !antibiotika!

obr. Trojan, Schreiber (tab.7)

Syndrom náhlého úmrtí novorozence

Lebka novorozence

OBR. <http://reidhosp.adam.com/content.aspx?productId=39&pid=5&gid=003309&print=1>

